Lietas Nr. C33347614
Lietas arhīva Nr. CA-2092-15/23

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētājs M.Sviķis
tiesneši: G.Ozoliņa un L.Volberga
ar sekretāri D.Bezborodovu,
piedaloties atbildētājai /pers. B/ un atbildētājas pārstāvei zvērinātai advokātei I.Brūverei,
2015.gada 5.oktobrī izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Brīvības bulvārī 34, civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu un uzliktā pienākuma atcelšanu, sakarā ar /pers. B/ apelācijas sūdzību par Rīgas rajona tiesas 2014.gada 17.decembra spriedumu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

2014.gada 16.maijā /pers. A/ (turpmāk-prasītājs) vērsās Rīgas rajona tiesā ar prasību pret /pers. B/ (turpmāk – atbildētāja) par uzturlīdzekļu piedziņu un uzliktā pienākuma atcelšanu, ar kuru lūgts:

- pieņemt lēmumu, ar kuru uz laiku līdz sprieduma taisīšanai no atbildētājas par labu prasītājam noteikt pagaidu uzturlīdzekļus EUR 100,00 apmērā mēnesī dēla uzturam un ikdienas vajadzībām, bet ne mazāk kā Ministru Kabineta valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmērā;
- piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam ikmēneša uzturlīdzekļus EUR 175 apmērā mēnesī dēla uzturam un ikdienas vajadzībām;
- ar 2012.gada 9.janvāri atcelt prasītājam ar Rīgas rajona tiesas 2011.gada 3.oktobra spriedumu uzlikto pienākumu maksāt atbildētājai dēla uzturam līdz dēla pilngadībai uzturlīdzekļus Ls 80,00 ik mēnesi, bet ne mazāk kā Ministru Kabineta valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmērā;
- piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam visus tiesas un tiesāšanās izdevumus.

2014.gada 25.jūnijā tiesā saņemti atbildētājas paskaidrojumi, norādot, ka celto prasību atzīst daļēji, norādot, ka piekrīt maksāt uzturlīdzekļus Ministru Kabineta noteiktajā minimālajā apmērā – EUR 96,00, atzīst prasību daļā par 2011.gada 3.oktobra sprieduma atcelšanu, ar kuru uzlikt par pienākumu maksāt atbildētājai uzturlīdzekļus Ls 80,00 apmērā, pārējā daļā prasību neatzīst.

2014.gada 12.decembra tiesas sēdē prasītājs prasību daļā par uzturlīdzekļu piedziņu uzturēja daļēji, lūdzot piedzīt uzturlīdzekļus EUR 96,00 apmērā, par ko parakstījās pielikumā pie tiesas sēdes protokola. Atbildētāja prasību par uzturlīdzekļu piedziņu EUR 96,00 apmērā atzina, par ko parakstījās pielikumā pie tiesas sēdes protokola.

A r Rīgas rajona tiesas 2014.gada 17.decembra spriedumu prasītāja prasība apmierināta, piedzenot no atbildētājas par labu prasītājam uzturlīdzekļus EUR 96,00 apmērā dēla /pers. C/ uzturam no 2012.gada 9.janvāra līdz laikam, kad bērns pats spēs sevi apgādāt; Atcelta ar 2012.gada 9.janvāri Rīgas rajona tiesas 2011.gada 3.oktobra sprieduma uzturlīdzekļu piedziņu dēla uzturam no prasītāja par labu atbildētājai, izpilde; Atsaukts izpildu raksts, kas izsniegts pamatojoties uz Rīgas rajona tiesas 2011.gada 3.oktobra spriedumu.

Pirmās instances tiesa atsaukusies uz Civilprocesa likuma 193.panta piektajā daļā noteikto, proti, ja atbildētājs pilnībā atzinis prasību, sprieduma motīvu daļā iekļauj tikai norādi uz normatīvajiem aktiem, pēc kuriem tiesa vadījusies.

Apmierinot prasību tiesa vadās no Civillikuma 177., 179., 1587., 1590., 1756., 1759.panta pirmā punkta, 1760., 1765.panta pirmās daļas.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka tiesas izdevumi, ja prasītāji no to samaksāšanas bijuši atbrīvoti, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Par prasību, kas novērtējama naudas summā, valsts nodevu piedzen atkarībā no prasības summas. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta b apakšpunktu valsts nodevas apmērs ir 172,80 euro.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītājs ir atbrīvots no valsts nodevas nomaksas, līdz ar to valsts nodeva 172,80 euro apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 15,73 euro apmērā piedzenami no atbildētājas.

Par minēto spriedumu apelācijas sūdzību 2015.gada 26.janvārī iesniedza atbildētāja, pārsūdzot spriedumu daļā ar kuru no atbildētājas par labu prasītājam piedzīti uzturlīdzekļi par laika periodu sākot no 2012.gada 9.janvāra.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka prasītājs ir cēlis tiesā prasību par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam no atbildētājas 2014.gada 16.maijā. No prasības pieteikuma neizriet, ka prasītājs lūdzis piedzīt no atbildētājas uzturlīdzekļus par laika periodu no 2012.gada 9.janvāra, arī vēlāk prasītājs nav izteicis prasījumu tiesai piedzīt uzturlīdzekļus no atbildētājas sākot no 2012.gada 9.janvāra. Bez tam tiesa arī nav argumentējusi spriedumā, kā dēļ uzturlīdzekļu piedziņa no atbildētājas prasītāja labā uzsākama no 2012.gada 9.janvāra un nav norādījusi normatīvo aktu, kas paredz uzturlīdzekļu piedziņu pirms prasības celšanas. Prasītāja celtās prasības būtība nav uzturlīdzekļu parāda piedziņa, kad būtu iespējams no atbildētājas piedzīt uzturlīdzekļus līdz prasības celšanai, no kā secināms, ka tiesa, piedzenot no atbildētājas uzturlīdzekļus bērna uzturam sākot no 2012.gada 9.janvāra ir pārkāpusi izteiktā prasījuma robežas, līdz ar to nav ievērojusi Civilprocesa likuma 192.panta prasības. Līdz ar to Rīgas rajona tiesas 2014.gada 17.decembra spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu no atbildētājas prasītāja labā sākot no 2012.gada 9.janvāra nav pamatots.

Uz tiesas sēdi nebija ieradies prasītājs, lai gan par tiesas sēdi paziņots likumā noteiktajā kārtībā. Tiesa, apspriežoties uz vietas, nolēma skatīt lietu bez prasītāja klātbūtnes, atzīstot viņa neierašanos par neattaisnojošu, jo par tiesas sēdi viņam paziņots likumā noteiktajā kārtībā.

Tiesas sēdē atbildētājas pārstāve zvērināta advokāte uzturēja apelācijas sūdzību uz tajā norādītajiem argumentiem, sniedza paskaidrojumus.

M o t ī v u d a ļ a

Noklausoties apelātores pārstāves paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudot lietā iegūtos pierādījumus, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija uzskata, ka apelācijas sūdzība ir pamatota, līdz ar ko prasība pārsūdzētajā daļā apmierināma daļēji.

Pirmās instances tiesa taisīja spriedumu strīdā par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam. Pirmās instances tiesas spriedumu pārsūdzēja tikai

atbildētāja daļā par laiku, no kura noteikts pienākums maksāt uzturlīdzekļus. Šādā griezumā arī strīds izskatāms un dodams vērtējums tikai par termiņa sākuma datumu, jo Civilprocesa likuma 426.panta pirmā daļa paredz, ka apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās. Apelācijas instances tiesā nav apstrīdēti pirmās instances tiesas secinājumi par pienākumu maksāt uzturlīdzekļus un to apmēru.

Pirmās instances tiesa uzturlīdzekļu maksāšanas pienākumu noteikusi no 2012.gada 9.janvāra. Apelācijas instances tiesa var piekrist apelātora iebildumam apelācijas sūdzībā, ka pirmās instances tiesa termiņa tecējuma sākumu nav nekādi motivējusi.

No pirmās instances tiesas sprieduma redzams, ka atbildētāja prasību ir atzinusi pilnā apmērā, līdz ar ko pirmās instances tiesa, atbilstoši Civilprocesa likuma 193.panta piektajai daļai, sprieduma iekļāva atsauci tikai uz normatīvajiem aktiem.

Iesniegtajā prasībā nav atrodams, ka uzturlīdzekļi būtu piedzenami no pirmās instances tiesas noteiktā datuma - 2012.gada 9.janvāra, līdz ar ko nevar pieņemt, ka atbildētāja būtu prasību šajā daļā atzinusi.

Tiesu praksē ir nostiprinājies princips, ka uzturlīdzekļi piedzenami no prasības iesniegšanas dienas. Apelācijas instances tiesas ieskatā tas saistīts ar Civilprocesa likuma 1.pantu, kurš paredz, ka katrai fiziskai personai ir tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzībai tiesā.

Secīgi, tikai iesniedzot prasību tiesā prasītājs vēlas tiesas palīdzību savu aizskarto tiesību aizsardzībai, proti, prasīt uzturlīdzekļus bērna uzturam, līdz ar ko prasības pieteikuma iesniegšanas datums ir tas, no kura piedzenami uzturlīdzekļi. Izskatāmajā lietā tas ir 2014.gada 16.maijs.

Apelācijas instances tiesa secina, ka nemainās ar pirmās instances tiesas spriedumu piedzītās valsts nodevas apmērs, jo tas tiek aprēķināts pamatojoties uz Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu. Uzturlīdzekļu maksāšanas termiņa sākums neietekmē piedzenamās valsts nodevas pamēru.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz sprieduma motīvu daļā norādītajām materiālām tiesību normām un Civilprocesa likuma 430.pantu, 432. – 434. pantiem, Civillietu tiesu kolēģija

n o s p r i e d a :

noteikt, ka /pers. B/, personas kods:/personas kods/, uzturlīdzekļi /pers. A/, personas kods:/personas kods/, dēla /pers. C/, personas kods:/personas kods/, uzturam maksājami no 2014.gada 16.maija.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākā tiesā 30 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Priekšsēdētājs: M.Sviķis

Tiesneši: G.Ozoliņa
L.Volberga